

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32782/pdu.2022.1.37>

О. А. Сериков

здобувач

Науково-дослідного інституту публічного права

ORCID ID: 0009-0001-8548-765X

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МЕХАНІЗМУ КОНТРОЛЮ ЗА ОБІГОМ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ НЕВІЙСЬКОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИМИ ОРГАНАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

У статті проаналізовано нормативно-правове забезпечення механізму контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення територіальними органами Національної поліції України. Охарактеризовано наукові підходи щодо класифікації системи нормативно-правових актів у різноманітних сферах публічного управління, що дозволило дійти висновку про застосування широкого арсеналу критеріїв їхнього поділу, включаючи юридичну силу, сферу публічного адміністрування, компетенцією нормотворчого органу. Визначено поняття нормативно-правового забезпечення механізму контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення територіальними органами Національної поліції України як сукупність нормативно-правових актів, за допомогою яких забезпечується адміністративний контроль уповноважених підрозділів (посадових осіб) територіальних органів Національної поліції за виготовленням, придбанням, зберіганням, обліком, перевезенням та використанням вогнепальної зброї невійськового призначення, шляхом здійснення обстежень, перевірок, інспектувань, погоджень дозвільних документів, здійснення профілактичних заходів, а також притягнення порушників правил дозвільної системи до адміністративної відповідальності. Визначено критерії класифікації нормативно-правового забезпечення вищевказаного механізму адміністративно-правового регулювання а саме: а) за суб'єктами видання; б) за ступенем систематизації; в) за формою вираження; г) за сферою застосування; д) за галузевою приналежністю; е) за часом дії; ж) за відомчою належністю; з) за видом процесуальної діяльності; і) за юридичними наслідками. Розкрито ознаки, які вирізняють закони з-поміж інших нормативно-правових актів, а саме: особливий порядок прийняття, зміни та скасування; опосередкування найважливіших суспільних відносин; переслідування стратегічних цілей, інтересів та завдань; первинний характер норм, що містяться в законі; володіння найвищою юридичною силою.

Ключові слова: нормативно-правове забезпечення, вогнепальна зброя невійськового призначення, Національна поліція України, публічне адміністрування, компетенція, адміністративний контроль.

Постановка проблеми. Якісне та досконале нормативно-правове забезпечення чинить безпосередній вплив на ефективність реалізації державної політики органами публічного адміністрування. Від того, наскільки збалансований та структурований зміст матиме національне законодавство, буде залежати дієвість публічного управління в соціальній, економічній, політичній, правовій та багатьох інших сферах суспільних відносин.

У світлі висловленої авторської позиції, забезпечення контролю за обігом зброї територіальними органами Національної поліції, виступає важливим вектором державної безпекової політики та пріоритетним напрямом наукового пошуку в галузі науки адміністративного права. Аргументуючи зазначене вище твердження, варто підкреслити, що обіг зброї в нашій країні – це, мабуть, одна з небагатьох сфер суспільних відносин, яка в найменшій мірі врегульована нормами сучасного адміністративного права,

чим і обумовлюється обраний напрямок наукового пошуку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Теоретико-правовий аналіз контролю як засобу забезпечення законності в публічному управлінні, проведено в дослідженнях С.С. Вітвіцького, Ю.П. Жванко, О.М. Мердової, Р.В. Миронюка, Р.В. Розумяка, А.О. Собакаря А.Є. Фоменка, Н.Ю. Цвіркун, О.С. Юніна. Водночас, з огляду на динамічність розвитку суспільних відносин у сфері обігу вогнепальної зброї невійськового призначення органами Національної поліції, численні норми адміністративного права, які врегульовують зазначену галузь публічного адміністрування, на теперішній час є застарілими та потребують оновлення.

Формування цілей статті (постановка завдання). Метою статті є визначення поняття нормативно-правового забезпечення механізму контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення територіальними органами Національної поліції України, здійснення його класифікації, а також надання пропозицій до чинного адміністративно-деліктного законодавства щодо вдосконалення правового регулювання механізму контролю в окресленій сфері суспільних відносин.

Виклад основного матеріалу. Окреслюючи у найбільш загальному вигляді адміністративно-правове забезпечення у сфері контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення, варто наголосити на його застарілості, адже переважна частина адміністративно-правових актів у вказаній сфері суспільних відносин була прийнята ще у 90-х р.р. минулого сторіччя. А ті нормативні акти, які прийняті після повномасштабного вторгнення зс рф в Україну, також не можна визнати доскональними, оскільки деякі їх положення відзначаються суперечливістю та нелогічністю.

З огляду на це, переконливу позицію висловлює Р.В. Розумяк, зазначаючи, що намагання законотворця сформулювати єдину систему нормативно-правових актів, спрямовану на регулювання адміністративно-правових відносин, наразі так і залишилися безрезультатними. Між тим, деякі представники наукової спільноти

висловлюють цілком обґрунтовані твердження щодо назрілої на теперішній час, актуальної потреби у формуванні дієвої та ефективної системи правового забезпечення публічного адміністрування, шляхом визначення критеріїв такої систематизації [1, с. 98].

Спираючись на норми Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 1992 р. № 731, можна зробити висновок, що одним з таких критеріїв є державна реєстрація нормативно-правового акту. Однак, можна навести приклади, коли згідно тієї ж постанови нормативно-правовий акт не підлягає державній реєстрації, однак є обов'язковим до виконання органами публічного адміністрування.

Наприклад, відповідно до підпункту «е» пункту 5 коментованої Постанови до числа актів, які не підлягають державній реєстрації, відносяться акти рекомендаційного, роз'яснювального та інформаційного характеру (методичні рекомендації, роз'яснення, у тому числі податкові, тощо), нормативно-технічні документи (національні та регіональні стандарти, технічні умови, будівельні норми і правила, правила спортивних змагань з видів спорту, визнаних в Україні, тарифно-кваліфікаційні довідники, кодекси усталеної практики, форми звітності, у тому числі щодо державних статистичних спостережень, адміністративних даних та інші).

Водночас, за результатами аналізу наказу ДП «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» від 28.05.2015 № 45 «Про прийняття нормативних документів України, гармонізованих з міжнародними та європейськими нормативними документами, національних стандартів України, скасування нормативних документів України та міждержавних стандартів в Україні», варто констатувати, що Державні стандарти України, які визначають технічні вимоги до вогнепальної зброї, відносяться до числа нормативних актів, зокрема:

– ДСТУ 7712:2015 Зброя спортивна та мисливська. Параметричні ряди калібрів

зброї і патронів до неї. Тиск порохових газів [2];

– ДСТУ 7713:2015 Зброя спортивна та мисливська. Патрони для нарізної зброї. Типи та основні розміри. Загальні технічні вимоги [3];

– ДСТУ 7714:2015 Зброя спортивна та мисливська. Дріб мисливський, спортивний і картеч. Номенклатура показників [4];

– ДСТУ 7715:2015 Зброя спортивна та мисливська. Гільзи металеві, паперові та пластикові. Загальні технічні умови [5];

– ДСТУ 7716:2015 Зброя спортивна та мисливська. Гвинтівки спортивні дрібнокаліберні. Основні параметри та загальні технічні вимоги [6];

– ДСТУ 7717:2015 Зброя спортивна та мисливська. Зброя нарізна. Загальні технічні вимоги [7];

– ДСТУ 7718:2015 Зброя спортивна та мисливська. Рушниці спортивні та мисливські гладкоствольні. Загальні технічні вимоги [8];

Характеристика наукових підходів, які використовуються науковцями для класифікації системи нормативно-правових актів у різноманітних сферах публічного управління [9; 10] дозволяє дійти висновку про застосування широкого арсеналу критеріїв їхнього поділу, включаючи юридичну силу, сферу публічного адміністрування, компетенцією нормотворчого органу. Але разом з тим, варто погодитися з твердженням, що під час здійснення класифікації будь-якого правового явища, неможливо повністю виключити авторський суб'єктивізм, оскільки застосування багатьох критеріїв передбачає їх суб'єктивну оцінку. Тож, маємо визнати, що будь-яка класифікація має умовний характер.

Отже, нормативно-правове забезпечення механізму контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення територіальними органами Національної поліції України нами представляється у якості сукупності нормативно-правових актів, за допомогою яких забезпечується адміністративний контроль уповноважених підрозділів (посадових осіб) територіальних органів Національної поліції за виготовленням, придбанням, зберіганням,

обліком, перевезенням та використанням вогнепальної зброї невійськового призначення, шляхом здійснення обстежень, перевірок, інспектувань, погоджень дозвільних документів, здійснення профілактичних заходів, а також притягнення порушників правил дозвільної системи до адміністративної відповідальності.

Класифікація нормативно-правового забезпечення адміністративних правовідносин у сфері контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення територіальними органами Національної поліції нами здійснена за наступними критеріями:

а) за суб'єктами видання (нормативні акти Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, Міністерства внутрішніх справ, інших центральних органів виконавчої влади);

б) за ступенем систематизації (кодифіковані, не кодифіковані);

в) за формою вираження (законодавчі, підзаконні);

г) за сферою застосування (виконавчо-розпорядчі, публічно-сервісні);

д) за галузевою приналежністю (матеріальні, процесуальні);

е) за часом дії (постійні, тимчасові);

ж) за відомчою належністю (внутрішні, відомчі, міжвідомчі);

з) за видом процесуальної діяльності (юрисдикційні, неюрисдикційні);

і) за юридичними наслідками (позитивні, негативні).

Водночас, характерною рисою, яка є властивою для переважної більшості проаналізованих нами критеріальних підходів, та має вирішальне значення для дослідження нормативно-правового забезпечення у сфері контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення, стосується поділу нормативно-правових актів, залежно від їх юридичної сили, на закони та підзаконні правові акти.

У цьому зв'язку варто зазначити, що до числа відмінних ознак, які вирізняють закони з-поміж інших нормативно-правових актів, нами віднесено:

– особливий порядок прийняття, зміни та скасування;

– опосередкування найважливіших суспільних відносин;

- переслідування стратегічних цілей, інтересів та завдань;
- первинний характер норм, що містяться в законі;
- володіння найвищою юридичною силою.

У контексті обраної нами теми наукового пошуку, вирішення зазначеного питання має принципове значення, оскільки, як вже зазначалося в попередніх підрозділах цього дослідження, на теперішній час Верховною Радою України не прийнято жодного закону, який би врегулював питання щодо обігу зброї в Україні.

Разом з тим, законодавче врегулювання порядку набуття права приватної власності в Україні закріплено на найвищому, конституційному рівні. Так, відповідно до статті 41 Конституції, право приватної власності набувається в порядку, визначеному законом. Також, відповідно до пункту 7 частини 1 статті 92 Основного Закону, правовий режим функціонування власності в Україні відноситься до тієї сфери суспільних відносин, яка має бути врегульована виключно на законодавчому рівні [11].

Крім того, законодавчий порядок врегулювання обігу вогнепальної зброї невійськового призначення впливає з частини 2 статті 178 Цивільного кодексу України, відповідно до якої види об'єктів цивільних прав, перебування яких у цивільному обороті не допускається (об'єкти, вилучені з цивільного обороту) або перебування яких у цивільному обороті допускається за спеціальним дозволом (об'єкти, обмежено оборотоздатні), а також види об'єктів цивільних прав, що можуть належати лише певним учасникам обороту, встановлюються законом [12].

Таким чином, закріплюючи на найвищому, конституційному рівні вимогу щодо законодавчого визначення права власності, законодавець підкреслює пріоритетне значення стосовно необхідності врегулювання порядку обігу вогнепальної зброї невійськового призначення виключно законом.

Водночас, слід констатувати, що й дотепер досліджувана сфера суспільних відносин регулюється підзаконними нормативно-правовими актами.

Неконституційний (підзаконний) порядок правового регулювання суспільних відносин, які складаються у сфері контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення також впливає з частини 1 розділу XV «Перехідні положення» Конституції України, відповідно до якої закони та інші нормативні акти, прийняті до набуття чинності цією Конституцією, є чинними у частині, що не суперечить Конституції України.

Спираючись на конституційні норми, які встановлюють вимоги до функціонування правового режиму власності на вогнепальну зброю невійськового призначення, можна зробити обґрунтований висновок про необхідність визнання нечинними підзаконних нормативно-правових актів у вказаній сфері суспільних відносин. Зазначену позицію щодо недосконалості національного законодавства у сфері контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення обстоює й Н.Ю. Цвіркун, яка переконана, що чинне законодавство України, що регламентує обіг вогнепальної зброї в державі в нинішніх умовах, фактично дублює основні положення колишнього союзного законодавства з цих питань, яке повністю відповідало суті тоталітарної системи [13, с. 219-220].

«На сьогоднішній день, твердить Ю.П. Жванко, правове регулювання відносин у сфері обігу зброї здійснюється значною кількістю законодавчих та інших нормативно-правових актів Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України та відомчих нормативних актів Міністерства внутрішніх справ України тощо ... питання обігу зброї в Україні на сьогоднішній день регулюються майже 90 нормативно-правовими актами. Однак, застарілість наявної нормативно-правової бази, брак законодавчої регламентації режиму контролю у сфері обігу вогнепальної зброї створюють підґрунтя для неможливості громадянам ефективно та в законний спосіб реалізувати своє право на захист, а органам державної влади ефективно контролювати обіг зброї» [14, с. 387-388].

Але разом з тим, правомірність скасування вищевказаних підзаконних актів

не виглядає беззаперечною. Зазначений факт обґрунтовується положеннями низки законодавчих актів. Наприклад, відповідно до пункту 1 частини 1 статті 5 Кодексу адміністративного судочинства, з метою визнання протиправним та нечинним нормативно-правового акту чи окремих його положень, кожна особа має право звернутися до адміністративного суду, якщо вважає, що рішенням, дією чи бездіяльністю суб'єкта владних повноважень порушені її права, свободи або законні інтереси, і просити про їх захист [15]. Таким чином, адміністративне законодавство встановлює судовий порядок визнання протиправності чи нечинності нормативно-правового акту.

З іншого боку, скасування вже згаданої нами постанови Верховної Ради України, яка визначає право власності на окремі види майна, можливе лише на підставі рішення Конституційного Суду України. Зокрема, відповідно до пункту 1 частини 1 статті 84 Закону України «Про Конституційний Суд України», Велика палата Конституційного Суду України приймає рішення за результатами розгляду справ за конституційними поданнями щодо конституційності законів України та інших правових актів Верховної Ради України, актів Президента України, актів Кабінету Міністрів України, правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим та щодо офіційного тлумачення Конституції України, а також за результатами розгляду справ за конституційними скаргами у разі відмови Сенату в розгляді справи за конституційною скаргою на розсуд Великої палати.

Крім того, відповідно до статті 91 коментованого законодавчого акту, закони, інші акти або їх окремі положення, що визнані неконституційними, втрачають чинність з дня ухвалення Конституційним Судом рішення про їх неконституційність, якщо інше не встановлено самим рішенням, але не раніше дня його ухвалення [16].

Між тим, відсутність спеціального закону, спрямованого на упорядкування правовідносин у сфері обігу вогнепальної зброї невійськового призначення, також негативно впливає й на правозастосовну практику в процесі притягнення осіб до

адміністративної та кримінальної відповідальності. Зокрема, на думку адвоката М. Ореховського, вже близько трьох років триває дискусія правників щодо можливості притягати до кримінальної відповідальності за незаконне поводження зі зброєю за відсутності закону, який визначає порядок цивільного обороту зброї. За цей час судами по всій Україні ухвалено сотні рішень, якими прокурорам поверталися обвинувальні акти, бо в них не зазначено, який закон порушила особа, котру обвинувачено у незаконному поводженні зі зброєю [17].

У підсумку, проблеми забезпечення ефективного правозастосування правоохоронних органів викликають невтішну ситуацію, за якої відбувається масовий неконтрольований обіг вогнепальної зброї серед населення. Так, протягом 2021 року в Україні правоохоронними органами зібрано понад 134 тисячі набоїв, зокрема, вилучено правоохоронцями понад 64 одиниці гладкоствольної та 895 одиниць нарізної зброї. Крім того, у 2023 році вилучено понад 613 інших видів вогнепальної зброї, включно з об'єктами, які зберігали незаконно або зберігали злочинці. Загалом, за останні п'ять років вилучено понад 9 000 одиниць вогнепальної зброї та стільки ж набоїв [18].

Але ж це офіційна статистика, тоді як за інформацією Д. Монастирського, колишнього Міністра внутрішніх справ, в Україні від 2 до 6 млн одиниць незареєстрованої зброї. З усієї зареєстрованої вогнепальної зброї кількість незаконної зброї значно більша. Це тому, що правоохоронці вилучили лише невелику кількість вогнепальної зброї. Натомість, у законопроектах, запропонованих законодавцями та МВС, постійно згадується необхідність повного реєстру вогнепальної зброї [19].

Аналіз ст.ст. 174, 190-195 Кодексу України про адміністративні правопорушення, норми якого передбачають адміністративну відповідальність за правопорушення у сфері обігу вогнепальної зброї невійськового призначення, дозволяє висловити про їх бланкетний характер [20]. Іншими словами, вищевказані норми встановлюють адміністративну відповідальність за порушення порядку обігу вогне-

пальної зброї невійськового призначення, визначені підзаконними нормативно-правовими актами, виданими Кабінетом Міністрів України (Положення про дозвільну систему, затверджене постановою КМУ № 576/1992 року) та Міністерством внутрішніх справ (Інструкція, затверджена наказом МВС № 622/1998 року).

Зокрема, Інструкція, затверджена наказом МВС № 622/1998 року, серед іншого, визначає порядок використання фізичними та юридичними особами предметів і матеріалів, на які поширюється дозвільна система, зокрема, вогнепальної зброї невійськового призначення. Але разом з тим, адміністративна відповідальність за порушення порядку використання вогнепальної зброї не знайшла відображення у диспозиції статті 174 КУпАП, яка, на нашу думку, є некоректною.

Тож, термін «стрільба з вогнепальної зброї» фактично не містить мети її використання, хоча остання, наприклад, чітко визначена в інших законодавчих актах. Наприклад, в частині 13 статті 46 Закону України «Про Національну поліцію», відповідно до якої поліцейській може використати вогнепальну зброю для подання сигналу тривоги або виклику допоміжних сил, або для знешкодження тварини, яка загрожує життю чи здоров'ю поліцейського та інших осіб [21].

Також, варто акцентувати увагу на тому, що диспозиція статті 174 КУпАП передбачає адміністративну відповідальність за стрільбу... з порушенням установленого порядку. Проте, Інструкція, затверджена наказом МВС № 622/1998 року, визначає не порядок стрільби, а правила використання об'єктів дозвільної системи, в тому числі, й вогнепальної зброї.

Висновки. Характеристика наукових підходів щодо класифікації системи нормативно-правових актів у різноманітних сферах публічного управління дозволяє висновувати про застосування широкого арсеналу критеріїв їхнього поділу, включаючи юридичну силу, сферу публічного адміністрування, компетенцією нормотворчого органу. Але разом з тим, варто погодитися з твердженням, що під час здійснення класифікації будь-якого правового явища, неможливо повні-

стю виключити авторський суб'єктивізм, оскільки застосування багатьох критеріїв передбачає їх суб'єктивну оцінку.

Нормативно-правове забезпечення механізму контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення територіальними органами Національної поліції України представлено в якості сукупності нормативно-правових актів, за допомогою яких забезпечується адміністративний контроль уповноважених підрозділів (посадових осіб) територіальних органів Національної поліції за виготовленням, придбанням, зберіганням, обліком, перевезенням та використанням вогнепальної зброї невійськового призначення, шляхом здійснення обстежень, перевірок, інспектувань, погоджень дозвільних документів, здійснення профілактичних заходів, а також притягнення порушників правил дозвільної системи до адміністративної відповідальності.

Класифікація нормативно-правового забезпечення вищевказаного механізму адміністративно-правового регулювання здійснена за наступними критеріями:

- а) за суб'єктами видання (нормативні акти Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, Міністерства внутрішніх справ, інших центральних органів виконавчої влади);
- б) за ступенем систематизації (кодифіковані, не кодифіковані);
- в) за формою вираження (законодавчі, підзаконні);
- г) за сферою застосування (виконавчо-розпорядчі, публічно-сервісні);
- д) за галузевою приналежністю (матеріальні, процесуальні);
- е) за часом дії (постійні, тимчасові);
- ж) за відомчою належністю (внутрішньомі, відомчі, міжвідомчі);
- з) за видом процесуальної діяльності (юрисдикційні, неюрисдикційні);
- і) за юридичними наслідками (позитивні, негативні).

Водночас, характерною рисою, яка є властивою для переважної більшості проаналізованих нами критеріальних підходів, та має вирішальне значення для дослідження нормативно-правового забезпечення у сфері контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового

призначення, стосується поділу нормативно-правових актів, залежно від їх юридичної сили, на закони та підзаконні правові акти.

У цьому зв'язку варто зазначити, що до числа відмінних ознак, які вирізняють закони з-поміж інших нормативно-правових актів, нами віднесено:

- особливий порядок прийняття, зміни та скасування;
- опосередкування найважливіших суспільних відносин;
- переслідування стратегічних цілей, інтересів та завдань;
- первинний характер норм, що містяться в законі;
- володіння найвищою юридичною силою.

В числі законодавчих актів, за допомогою яких забезпечується адміністративно-правове регулювання у сфері контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення, норми КУпАП посідають особливе місце, слугуючи правовою підставою для притягнення порушників законодавства про обіг вогнепальної зброї невійськового призначення до адміністративної відповідальності.

Автором надано пропозиції до КУпАП, шляхом внесення змін до ст.ст. 174 КУпАП «Стрільба з вогнепальної, холодної металевий чи пневматичної зброї, пристроїв для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії в населених пунктах і в не відведених для цього місцях або з порушенням встановленого порядку», 190 КУпАП «Порушення громадянами порядку придбання, зберігання, передачі іншим особам або продажу вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї» та доповнення коментованого Кодексу новою статтею 194-1 КУпАП «Порушення керівниками підприємств, установ, організацій, суб'єктами господарювання порядку укладення трудових договорів з фізичними особами на виконання робіт, пов'язаних з виготовленням, ремонтом, придбанням, зберіганням, обліком, охороною, перевезенням і використанням предметів, матеріалів і речовин, на які поширюється дозвільна система».

Список використаної літератури:

1. Розум'як Р.В. Адміністративно-правове забезпечення права поліцейських на відпочинок : дис... канд. юрид. наук : 12.00.07. Кропивницький, 2023. 235 с.
2. ДСТУ 7712:2015 Зброя спортивна та мисливська. Параметричні ряди калібрів зброї і патронів до неї. Тиск порохових газів. Будстандарт. Сервіс документів онлайн. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=91846.
3. ДСТУ 7713:2015 Зброя спортивна та мисливська. Патрони для нарізної зброї. Типи та основні розміри. Загальні технічні вимоги. Будстандарт. Сервіс документів онлайн. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page?id_doc=91847.
4. ДСТУ 7714:2015 Зброя спортивна та мисливська. Дріб мисливський, спортивний і картеч. Номенклатура показників. Будстандарт. Сервіс документів онлайн. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page?id_doc=91848.
5. ДСТУ 7715:2015 Зброя спортивна та мисливська. Гільзи металеві, паперові та пластикові. Загальні технічні умови. Будстандарт. Сервіс документів онлайн. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page?id_doc=91849.
6. ДСТУ 7716:2015 Зброя спортивна та мисливська. Гвинтівки спортивні дрібнокаліберні. Основні параметри та загальні технічні вимоги. Будстандарт. Сервіс документів онлайн. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page?id_doc=91850.
7. ДСТУ 7717:2015 Зброя спортивна та мисливська. Зброя нарізна. Загальні технічні вимоги. Будстандарт. Сервіс документів онлайн. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page?id_doc=91851.
8. ДСТУ 7718:2015 Зброя спортивна та мисливська. Рушниці спортивні та мисливські гладкоствольні. Загальні технічні вимоги. Будстандарт. Сервіс документів онлайн. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page?id_doc=91852.
9. Поліцейська діяльність : підручник / С.С. Вітвіцький, В.С. Тулінов, О.М. Мердова та ін.; за заг. ред. проф. С.С. Вітвіцького. Київ : ВД Дакор, 2021. 372 с.
10. Поліцейська діяльність : підручник / А.Є. Фоменко, О.С. Юнін, Р.В. Миронюк, А.О. Собакарь та ін. ; ред. О.С. Юнін. Дніпро : ДДУВС, 2022. 432 с.
11. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Відомості

- Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
12. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.
 13. Цвіркун Н.Ю. Щодо необхідності законодавчої регламентації обігу зброї в Україні. Кримінально-правові та кримінологічні засоби протидії злочинам проти громадської безпеки та публічного порядку: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції до 25-річчя ХНУВС (м. Харків, 18 квітня 2019 року). 243 с.
 14. Жванко Ю.П. Сучасний стан нормативно-правового регулювання відносин у сфері обігу зброї в Україні. Розвиток науки і техніки: проблеми та перспективи: збірник тез Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції з нагоди відзначення Дня науки – 2021 в Україні (м. Київ, 20 травня 2021 р.). Київ: ДНДІ МВС України, 2021. 440 с.
 15. Кодекс адміністративного судочинства: Закон від 06.07.2005 № 2747-IV. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 35-36, № 37. Ст. 446.
 16. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13.07.2017 № 2136-VIII. Відомості Верховної Ради. 2017. № 35. Ст. 376.
 17. Порушення законів логіки у позиції Верховного Суду щодо покарання за незаконний обіг зброї. Lexinform. URL: <https://lexinform.com.ua/sudova-praktyka/porushennya-zakoniv-logiky-u-pozytsiyi-verhovnogo-sudu-shhodo-pokarannya-za-zbroyu/#>.
 18. Про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування. Офіс Генерального прокурора: [сайт]. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2>.
 19. Телеканал ДОМ. Легалізація зброї: на які види та як видаватимуть дозвіл. «ДОМ». URL: <https://kanal-dom.tv/uk/legalizacziya-oruzhiya-na-kakie-vidy-i-kak-budet-vydavatsya-razreshenie/>.
 20. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1 – 212-24) : Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. Відомості Верховної Ради Української РСР. 1984. Додаток до № 51. Ст. 1122.
 21. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. Відомості Верховної Ради. 2015. № 40-41. Ст. 379.

Serykov O. Regulatory and legal provision of the mechanism of control over the circulation of non-military firearms by the territorial bodies of the National Police of Ukraine

The article analyzes the regulatory and legal provision of the mechanism of control over the circulation of non-military firearms by the territorial bodies of the National Police of Ukraine. Scientific approaches to the classification of the system of normative legal acts in various spheres of public administration are characterized, which allowed to come to a conclusion about the application of a wide arsenal of criteria for their division, including legal force, the sphere of public administration, and the competence of the normative body. The concept of regulatory and legal support of the mechanism of control over the circulation of non-military firearms by the territorial bodies of the National Police of Ukraine is defined as a set of normative and legal acts, with the help of which administrative control of the authorized units (officials) of the territorial bodies of the National Police is ensured over production, acquisition, storage, accounting, transportation and use of non-military firearms, by carrying out surveys, checks, inspections, approval of permit documents, implementation of preventive measures, as well as bringing violators of the rules of the permit system to administrative responsibility. The criteria for the classification of regulatory and legal support of the above-mentioned mechanism of administrative and legal regulation have been defined, namely: a) by subjects of the publication; b) by the degree of systematization; c) by the form of expression; d) by scope of application; e) by industry affiliation; f) by the time of action; g) by departmental affiliation; h) by type of procedural activity; i) by legal consequences. Features that distinguish laws from other normative legal acts are disclosed, namely: a special procedure for adoption, amendment and cancellation; mediation of the most important social relations; pursuit of strategic goals, interests and tasks; the primary nature of the norms contained in the law; possession of the highest legal force.

Key words: regulatory and legal support, non-military firearms, National Police of Ukraine, public administration, competence, administrative control.